

in de 4e klasse van het Instituut*), waarvan de bekrachtiging slechts is uitgebleven door zijn ontijdig sterven en 's konings vertrek. Want in het vol bezit van zijn vermogens, erkend als een der eersten van zijn tijd, moest hij uit het leven scheiden. „Observez la Nature” was zijn kenspreuk geweest bij zijn mededinging naar den prijs van Felix Meritis. Het is dubbel tragisch, dat zijn trouw aan dit beginsel als richtsnoer voor zijn kunst, de oorzaak van zijn dood moest worden. Men leest het bij zijn biograaf, hoe hij een schilderij met zoneffect had opgezet, waarvan de aanleg reeds ieder voldeed, doch den kunstenaar zelf nog onbevredigd liet. Toen dan een derde versie ook hem beviel, brachten de zomeravonden van 1810 het lichteffect niet, dat hij voor de voltooiing van het stuk noodig had. Maar het laatst van Juli en de maand Augustus gaven enkele avonden, die hem konden dienen. Doch zij waren ver van mild en de laatste maal zei hij: „Dezen avond was het zoo guur en huiverig op het land, dat men gemakkelijk eene zinkingkoorts kon krijgen.” Zijn woorden werden bewaarheid. Hevige koortsen tastten hem aan, beneveldten zijn geestvermogens en den 20sten September kwam het einde. Beweend door bloedverwant en vriend, betreurd door vele anderen, werd hij op het sinds kort in gebruik gestelde kerkhof bij Diemerbrug, niet ver van zijns vaders huisvriend Nieuwland, begraven.

Op velerlei wijze werd zijn verscheiden herdacht. De directeur-generaal der wetenschappen en kunsten†) schrijft, in zijn verslag over de tentoonstelling van 1810, aan Lebrun: „Nog gevoeliger smart my, onder de namen, zoo even afgeschreven, uwer Hoogheids oplettendheid te moeten vestigen op dien van den Heer v a n T r o o s t w i j k Van zyn gelukkig genie, van zynen kieschen smaak, door een schoon karakter verëdeld, ware veel te verwachten geweest; vier stukjes van verschillende soorten, onder welke vooral een Landschap van den eersten rang verdient genoemd te worden, hebben genoeg bewezen, hoeveel wy aan hem verliezen” §). Den 15en van Louwmaand 1811 herdacht Jeronimo de Vries hem bij de reeds in het begin ter sprake gebrachte prijsuitreiking in de Remonstrantsche kerk.

Het heeft Van Troostwijk ontbroken aan opvolgers, in staat om aan te knopen bij wat zich in zijn werk zoo vol belofte had ingezet, een renaissance onzer kunst, die, zonder de oude meesters te verloochenen, gevormd niet naar hun voortbrengselen doch naar hun beginselen, toch tevens eigen tijd vertolkte. Nu moest eerst de zuurdeesem van vreemde kunst op de onze inwerken, om weer te geraken tot dien bloei, wellicht anders in ongebroken lijn bereikt.

*) Het naar Fransch voorbeeld in het leven geroepen lichaam, dat later, ontdaan van de afdeeling kunsten (de 4e klasse), de Kon. Akademie van Wetenschappen is geworden.

†) J. Meerman, de bekende bibliophiel, van wiens uitgebreide verzamelingen nog een deel in het Museum Meermano—Westreenianum te 's Hage behouden is gebleven.

§) Alg. Konst- en Letterbode, jaargang 1811, Dl. II, bldz. 78.